

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Verwerking Fotografische
Chemische Afvalstoffen
te Moerdijk

3 januari 1994

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport chemische afvalverwerking
Argentia Moerdijk/ [Commissie voor de Milieu-effectrapportage]. - Utrecht :
Commissie voor de Milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-632-8

Trefw.: milieu-effectrapportering ; Moerdijk/chemische afvalstoffen ; Moerdijk

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde Staten van
de Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

uw kenmerk
239287

uw brief
d.d. 3 november 1993

ons kenmerk
U959-93/Kb/Im/438-53

onderwerp
Toetsingsadvies over de inhoud van het
MER Verwerking Fotografisch Chemische
Afvalstoffen te Moerdijk (FCA) door
Argentia BV

doorkiesnr.
030 - 347666

Utrecht,
3 januari 1994

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Verwerking van Fotografisch Chemische Afvalstoffen (FCA) door Argentia BV te Moerdijk.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet Milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

In de richtlijnen, zoals die vastgesteld zijn door de Provincie Noord-Brabant, wordt gevraagd om beschrijvingen van de verwerkingstechnieken voor FCA, die door Argentia BV gebruikt worden en gebruikt gaan worden, en alternatieven daarbinnen. Het MER voldoet hieraan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

ir. P. van Duursen
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Verwerking Fotografische Chemische
Afvalstoffen Moerdijk

In afschrift aan:

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.
Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap West-Brabant.

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Verwerking Fotografische
Chemische Afvalstoffen
te Moerdijk

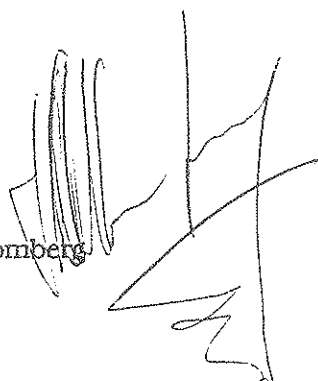
Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over de inhoud van het milieu-effectrapport Verwerking Fotografische Chemische Afvalstoffen te Moerdijk,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant (coördinerend) door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Verwerking Fotografische Chemische Afvalstoffen te Moerdijk

de secretaris

Drs. T.J.M. Klomberg

de voorzitter

Ir. P. van Duursen

Utrecht, 3 januari 1994

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1 Inleiding	1
2 Algemeen oordeel over het MER	2
3 Toetsing op onderdelen	2
3.1 Probleemstelling, doel en motivering	2
3.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven	3
3.3 Bestaande situatie en de gevolgen voor het milieu	4

BIJLAGEN

1. Brief van het Bevoegd Gezag d.d. 3 november 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Openbare bekendmaking in de Staatscourant nr. 213 d.d. 5 november 1993
3. Projectgegevens en samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieueffectrapportage
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

Handelsonderneming Argentia B.V. heeft het voornemen de huidige locatie aan de Oostelijke Randweg te verlaten en een vestiging op te richten aan de Middenweg, eveneens op het industrieterrein Moerdijk. Evenals op de huidige locatie is het doel van de nieuwe inrichting gebruikte fotografisch chemische afvalstoffen en andere fotografische afvalstoffen in te zamelen en deze te bewerken, verwerken, of in het geval van verwerking elders, over te slaan. Zowel wijziging in het proces als uitbreiding van de capaciteit nopen tot verplaatsing van het bedrijf.

Ter ondersteuning van de vergunningaanvragen op grond van de Wet milieubeheer (Wm), de Wet chemische afvalstoffen wet (Wca) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo), wordt de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) gevolgd.

Het MER werd bekendgemaakt op 5 november 1993 in de Staatscourant en de dagbladders¹. Op 3 november 1993 verzocht Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, mede namens de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en het dagelijks bestuur van het Waterschap Hoogheemraadschap West-Brabant, de Commissie voor de m.e.r. advies uit te brengen over het MER².

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie dient een oordeel te geven over het MER waarbij zij als toetsingskader hanteert:

- de richtlijnen voor de inhoud van het MER die werden vastgesteld in februari 1993 door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant;
- de regels voor de inhoud van een MER zoals opgesteld in art. 7.10 van de Wet milieubeheer;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat.

Conform art. 7.26 tweede lid van de Wet milieubeheer heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen over het MER in beschouwing genomen⁴. Voor zover de reacties betrekking hadden op milieu-aspecten zijn zij door de Commissie in het advies verwerkt.

---

1 Zie bijlage 2.
2 Zie bijlage 1.
3 Zie voor samenstelling werkgroep bijlage 3.
4 Zie voor overzicht bijlage 4.

ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

In dit MER worden de beschrijving van de voorgenomen activiteit met inbegrip van die van de varianten/alternatieven, alsmede de beschrijving van de emissies en milieubescherpende maatregelen belangrijke onderdelen geacht voor de besluitvorming.

Het MER voldoet aan de gestelde richtlijnen. De Commissie is daarom van oordeel dat het MER voldoende informatie biedt om het bevoegd gezag in staat te stellen het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming over de voorgenomen activiteit. Het rapport geeft een overzichtelijk en duidelijk beeld van de problematiek. Stellingnamen worden beargumenteerd onderbouwd en de verschillende onderdelen zijn goed uitgewerkt. De transponeringstabel van richtlijnen naar MER-tekst werkt bij de toetsing inzichtelijk.

Het MER zou baat hebben gehad bij een betere uitwerking van de alternatieven. De keuze voor bepaalde alternatieven zou daardoor scherper onderbouwd zijn geweest.

Het MER is goed leesbaar en begrijpelijk, maar in een aantal gevallen wordt niet goed doorverwezen. Verder is het MER voorzien van de nodige tabellen en figuren, waarbij het voornemen op eenvoudige wijze in beeld is gebracht en waarmee de effecten voor de omgeving zichtbaar gemaakt worden. Echter, vooral bij de tabellen kost het soms moeite om relevante informatie eruit te halen.

3 TOETSING OP ONDERDELEN

3.1 Probleemstelling, doel en motivering

De beschrijvingen van de probleemstelling en het doel voldoen aan de richtlijnen zoals die door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant vastgesteld zijn. De vraag echter of Argentia vormen van samenwerking heeft met andere be- en verwerkers van fotografische afvalstoffen of in de toekomst mogelijkheden daartoe ziet, wordt in het MER niet vermeld⁵.

Het welslagen van het centraal verwerken van fotografisch chemisch afval hangt voor een groot deel af van een goede verwerkingsstructuur. Het actieplan van de NVCA, dat naar aanleiding van het Plan verwijdering fotografisch chemisch afval opgesteld wordt, is nog niet gereed. Dit verwijderingsplan kan ervoor zorgen dat een evenwichtige verwerkingsstructuur wordt opgebouwd om daarmee overcapaciteit te voorkomen en anderszins zorg te dragen voor grootschalige verwerkingseenheden. Hiermee wordt tevens de toepassing van geavanceerde technieken mogelijk gemaakt.

---

5 Zie ook inspraakreactie nr. 1, bijlage 4.

De voorgenomen activiteit met de varianten (o.a. de centrale verwerking) blijkt geheel in de doelstellingen van het Rijk te passen, zoals op verschillende punten in dit hoofdstuk wordt aangetoond.

3.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven

De beschrijving van de voorgenomen activiteit en die van de varianten en alternatieven voldoen aan de vastgestelde richtlijnen en worden ondersteund met duidelijke figuren en kaarten. Daarnaast wordt een goed beeld gegeven van de emissies per variant/alternatief en van de milieubescherpende maatregelen.

Ten aanzien van de genoemde emissies zijn de uitgangspunten deels gebaseerd op incidentele metingen en deels op basis van berekeningen. Monitoring zal nader inzicht dienen te verschaffen in de werkelijke uitstoten.

Met betrekking tot de keuze van de (uitvoerings)alternatieven beperkt het MER zich tot de beschrijving van de, ten opzichte van de huidige situatie, nieuwe activiteiten, te weten verglazing en PET-recycling. In de voorgenomen activiteit vindt ontzilvering van fotografische afvalvloeistoffen plaats met behulp van chemicaliën. In de huidige activiteit (het referentie-alternatief) vindt ontzilvering zowel chemisch als elektrolytisch plaats. Chemische ontzilvering is in feite een alternatief voor elektrolytische ontzilvering. Uit het MER blijkt niet waarom chemische ontzilvering de voorkeur heeft boven elektrolytische ontzilvering.

Op dezelfde manier is het indampen van ontzilverde fotografische afvalstoffen een alternatief voor de huidige indamping in een afvalverbrandingsinstallatie, waarbij als energiebron gebruik wordt gemaakt van hoogcalorisch chemisch afval. In het MER wordt geen aandacht besteed aan de milieuhygiënische aspecten van het alternatief 'indamping in een afvalverbrandingsinstallatie' (de huidige verwijderingsmethode).

Ook andere keuzen ten aanzien van alternatieven worden milieutechnisch niet onderbouwd. Zo is bijvoorbeeld de 'Beleidsvariant NVCA' gebaseerd op een verwijderingsstructuur voorgesteld in het Plan verwijdering FCA. Onduidelijk is of deze verwijderingsstructuur ook daadwerkelijk zal worden opgezet. Mocht dit het geval zijn, dan wordt in het MER niet duidelijk gemaakt waarom juist Argentia BV daarbij als enige verwerker van kleurbaden en niet-microbiologisch verwerkbaar afval aangemerkt wordt⁶].

Naar verwachting van de Commissie zullen fysisch-chemische verwerkings technieken de voorkeur genieten, alhoewel niet aannemelijk is gemaakt waarom microbiologische zuiveringstechnieken geen reëel alternatief kunnen zijn. In de richtlijnen wordt hiervoor echter geen specifieke aandacht gevraagd.

---

6 Zie ook inspraakreactie nr. 1, bijlage 4.

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) beperkt zich tot verglazing, onttrekking van componenten uit het indampconcentraat ten behoeve van recycling, PET-recycling en extra veiligheidsmaatregelen. Niet duidelijk is of dit inderdaad de meest milieuvriendelijke methodieken zijn.

Bij de alternatieven op het vlak van verglazing van zoutresten worden een aantal mogelijkheden genoemd ten aanzien van onder andere energiegebruik en productie van reststoffen c.q. afvalstoffen⁷]. Deze varianten worden in het MER nog als 'een open einde' gepresenteerd. Wellicht dat nader onderzoek op dit punt gewenst is.

3.3 Bestaande situatie en de gevolgen voor het milieu

Hoewel in de vastgestelde richtlijnen vanwege de uitgebreide beschrijving van de voorgenomen activiteit om een summier beschrijving van de bestaande toestand is gevraagd, wordt in het MER daar in ruime mate aandacht aan besteed.

De gevolgen voor het milieu worden kwantitatief en met figuren overzichtelijk en onderbouwd in beeld gebracht.

In het MER wordt aangegeven wat de uitstoot van cadmium door Argentia betekent voor het cadmium-gehalte van bodem en grondwater. Hoewel op een afstand van 1000 meter van het bedrijf de toename van de achtergrondwaarde nog circa 1,2 % bedraagt, wordt berekend in welk tijdsbestek de concentraties aan cadmium in de grond tot de huidige grenswaarde zijn opgevuld. Op deze wijze wordt de bodem met cadmium 'opgeladen' tot de referentiewaarde. Deze voorstelling van zaken is heden ten dage niet meer gebruikelijk.

Ook wordt in het MER aangegeven dat de concentratieverhoging van dioxines maar de helft bedraagt van die als gevolg van de nog op te richten Afvalverbrandingsinstallatie te Moerdijk. Een dergelijke vergelijking kan achterwege blijven. Slechts een vergelijking met de wettelijke normen is relevant, hetgeen ook van toepassing is voor de emissie van cadmium.

---

7 Zie ook inspraakreactie nr. 2, bijlage 4.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
Verwerking Fotografische
Chemische Afvalstoffen
te Moerdijk

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 3 november 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provincie
Noord-Brabant

04 NOV. 1993

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151
6200 MC 's-Herogenbosch
Telefax: 073 - 12 35 65

Dienst Waterstaat, Milieu en Vervoer

Telefoon 073 - 81 28 12

Ons kenmerk: 239287

Uw kenmerk: -

Afdeling : EDM

Doorkiesnr.: 812293

Bijlagen : 1

Datum : 3 november 1993

Onderwerp : Bekendmaking van het Milieu-effectrapport (MER) en de aanvragen om vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) en de Wet chemische afvalstoffen (WCA) van Argentia BV te Zevenbergen (artikel 7.12 Wet milieubeheer).

Commissie voor de
milieu-effectrapportage
t.a.v. de heer Th. Klomberg
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	05 NOV. 1993
nummer :	1328-93
dossier :	43A-44
kopie naar :	W-S-oor-bild

Geachte heer,

Hierbij delen wij u, mede namens de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en het dagelijks bestuur van het waterschap Hoogheemraadschap West-Brabant, mede dat de bekendmaking van de ontvangst van de aanvragen om vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer, de WCA en de WVO en het MER van Argentia BV aan de Middenweg 7 te Zevenbergen voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor het verwerken van 15.000 ton vloeibare fotochemische afvalstoffen en 3.000 ton vaste, niet gevaarlijke, afvalstoffen per jaar.

De ontvangst van het MER en de aanvragen om vergunningen zal op 5 november 1993 worden gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant en de dagbladders.

Voorts zal er op 24 november 1993 om 19.00 uur een openbare zitting worden gehouden in wegrestaurant "Kanters" aan de Steenweg 2 te Moerdijk, waarin een ieder in de gelegenheid wordt gesteld om opmerkingen over het MER mondeling in te brengen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
het hoofd van de afdeling Bodem,

ir. F.P. van Schagen.

Bij antwoord s.v.p. onderwerp, datum en kenmerk van deze brief vermelden

Bankrelaties: ING Rekening nr. 67.45.60.043, Postbank nr. 1070176 t.n.v. Provincie Noord-Brabant

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 213 d.d. 5 november 1993

Noord-Brabant

Kennisgeving ingevolge de Wet Milieubeheer

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap West-Brabant maken het volgende bekend.

Op 10 september 1993 zijn bij hen aanvragen om vergunningen krachtens de Wet Milieubeheer, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet chemische afvalstoffen alsmede het daarbij behorende Milieu-effectrapport ingediend door Handelsonderneming Argentia BV (hierna te noemen Argentia) aan de Middenweg 7 op het industrieterrein Moerdijk te Zevenbergen voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor het verwerken van 15.000 ton vloeibare fotochemische afvalstoffen en 3.000 ton vaste, niet gevaarlijke, afvalstoffen. In het kader van de Wet chemische afvalstoffen heeft Argentia een vergunning aangevraagd voor het inzamelen van 15.000 ton gevaarlijke afvalstoffen per jaar.

De aanvragen om vergunningen, het Milieu-effectrapport en de bijbehorend stukken liggen vanaf 8 november 1993 ter inzage in:

het gemeentehuis van Zevenbergen, afdeling Algemene Zaken, Doelstraat 10 te Zevenbergen op werkdagen van 9 tot 12 uur en op donderdagmiddag van 14 tot 16 uur en bovendien na telefonische afspraak;

de griffie van het Hoogheemraadschap West Brabant, Bouvignelaan 5 te Breda op werkdagen van 9 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur en bovendien op woensdagen na telefonische afspraak (076-631330) van 17 tot 20 uur;

de bibliotheek van het provinciehuis Noord-Brabant, Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch tijdens kantooruren. Gedurende een maand na 8 november 1993 kunnen, naar aanleiding van het Milieu-effectrapport, schriftelijk opmerkingen worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch onder vermelding van kenmerk 232557. Men kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Het indienen van bezwaren naar aanleiding van de aanvragen is in deze fase van inspraak nog niet mogelijk.

Voorts zal op 24 november 1993 om 19 uur een openbare zitting worden gehouden in Wegrestaurant 'Kanters' aan de Steenweg 2 te Moerdijk. Tijdens deze zitting kunnen mondeling opmerkingen worden gemaakt naar aanleiding van het milieu-effectrapport. Tot een maand nadat de beschikkingen op de aanvragen door Gedeputeerde Staten, de minister en het dagelijks bestuur zijn bekendgemaakt, blijven de stukken tijdens kantooruren ter inzage liggen. *Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur en de minister voornoemd, 's-Hertogenbosch, november 1993.*

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Handelsonderneming Argentia BV.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant (coördinerend); de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer; het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap West-Brabant.

Besluit: Vergunningverlening ingevolge de Wet chemische afvalstoffen, de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Categorie Besluit m.e.r.: 19.1

Activiteit: Het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor het verzamelen, overslaan, bewerken en verwerken van fotografische chemische afvalstoffen aan de Middenweg op het industriegebied Moerdijk. De verwerkingscapaciteit bedraagt 8.800 ton vloeibaar en circa 3.000 ton vast fotografische afvalstoffen.

Procedurele gegevens:

startnotitie bekendgemaakt:	3 juli 1992
richtlijnenadvies uitgebracht:	16 september 1992
richtlijnen vastgesteld:	5 maart 1993
MER bekendgemaakt:	3 november 1993
toetsingsadvies uitgebracht:	3 januari 1994

Bijzonderheden: Het nieuw te vestigen bedrijf heeft een kleine omvang en de initiatiefnemer is van plan om zoveel mogelijk de best bestaande technieken voor het milieu toe te passen. De richtlijnen zijn dan ook vooral gericht op de beschrijving van de voorgenomen activiteit/alternatieven en aan maatregelen die de emissies zoveel mogelijk beperken. De beschrijving van de gevolgen voor het milieu wordt geacht zich vooral toe te spitsen op de aard en hoeveelheid emissies, die de voorgenomen activiteit produceert en een beschouwing wat dit toevoegt aan reeds bestaande uitstoten op het industrieterrein Moerdijk.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. H. Cohen (voorzitter tijdens de richtlijnenfase)
ir. A. Kiestra
ing. H.S. Wolf
ir. P. van Duursen (voorzitter tijdens de toetsingsfase)

Secretaris van de werkgroep: drs. Th.J.M. Klomberg

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	931206	Van Vlodrop Processing	Bergen Op Zoom	931207
2.	931206	Vereniging Milieugroep Moerdijk	Moerdijk	931207